

Aan de schepenen voor land- en tuinbouw

uw brief :
uw kenmerk :
ons kenmerk : 3comm/gloket/omz vogel/b-vol
bijlagen : 1
betreft : **Vogelschrikkanonnen**
inlichtingen : ir. Nela Wauman
tel. : 09-267 86 81
fax : 09-267 86 97
e-mail : loket@oost-vlaanderen.be

10e Directie
Dienst 102
Land- en Tuinbouw

Gent, 5 augustus 2004

Mevrouw de Schepen,
Mijnheer de Schepen

De laatste tijd blijkt er wat onduidelijkheid te bestaan omtrent het gebruik van vogelschrikkanonnen. Deze onduidelijkheid is terug te brengen tot een omzendbrief van de vorige minister voor Leefmilieu en Landbouw, de heer Tavernier. Deze omzendbrief dateert van 25 mei en gaat terug op een resolutie neergelegd in de Commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement.

De onduidelijkheid is vooral terug te voeren tot het feit dat de titel van deze resolutie luidt 'Resolutie betreffende de promotie van alternatieven voor vogelschrikkanonnen' terwijl men in feite pleit voor een totaal verbod.

In bijlage bezorg ik u volledigheidshalve een verduidelijkende nota waaruit blijkt dat het hier om een omzendbrief gaat en een omzendbrief kan alleen een aanbeveling zijn om eventueel een politiereglement op te stellen. Hierbij komt nog dat de kwestieuze omzendbrief zelfs niet gepubliceerd is in het Belgisch Staatsblad

Volledigheidshalve vestig ik er nog de aandacht op dat het gebruik van vogelschrikkanonnen niet geregeld is in de Vlaamereglementering en indien de Vlaamse overheid een verbod wil opleggen dan moet ze daarrond een eigen regelgeving uitwerken; maar vandaag gaat het om een gemeentelijke materie. De gemeenten zijn volledig autonoom om terzake al dan niet een passende regeling uit te werken.

J...

Hopende u met deze informatie van dienst te zijn geweest, bied ik u mijn vriendelijke en achtingsvolle groeten.

Hoogachtend

A. Vercamer
Gedeputeerde Land- en tuinbouw

In bijlage : verduidelijkende nota vogelschrikkanonnen

Wij kunnen u sneller helpen indien u in alle briefwisseling over dit onderwerp ons kenmerk (3comm/gloket/omz vogel/b-vol) vermeldt.

Vogelschrikkanonnen

Op 25 mei 2004 heeft minister Tavernier een omzendbrief ondertekend en verspreid ten behoeve van de colleges van Burgemeester en Schepenen. Deze omzendbrief vindt zijn oorsprong in een resolutie neergelegd in de Commissie Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke ordening, en goedgekeurd in het Vlaams parlement op 21/1/2004.

De titel van de resolutie dekt evenwel de lading niet: 'Resolutie betreffende de promotie van alternatieven voor vogelschrikkanonnen' terwijl gepleit wordt voor een totaal verbod.

Juridisch

Het gaat hier om een omzendbrief.

- gedecentraliseerde besturen staan niet onder hiërarchisch gezag van de regering (in tegenstelling tot de gouverneur, die als regeringscommissaris=gedeconcentreerd bestuur, onder hiërarchisch gezag staat van de regering);
- gelet op de autonomie van gedecentraliseerde besturen, kan een regering/minister hen niet tot welbepaalde handelingen dwingen; er is enkel administratief toezicht met de toetsing aan wettelijkheid/algemeen belang; enige uitzondering: via zenden regeringscommissaris indien gemeente/provincie een wettelijke verplichting niet nakomt.

Conclusie: omzendbrief kan enkel "aanbeveling" zijn aan gemeenten om een politiereglement op te stellen.

De omzendbrief is ook niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Vlaanderen heeft geen regeling, bevoegdheid van gemeenten.

Het gebruik van vogelschrikkanonnen is niet geregeld in Vlaem. Indien het Vlaams parlement een totaal verbod van het gebruik van vogelafschrikkanonnen wil opleggen, lijkt het nogal logisch dat Vlaanderen ter zake ook de nodige wetgeving uitwerkt. Een algemene reglementering waarin de gemeenten toch nog een rol toebedeeld krijgen voor wat betreft de concrete toepassing, ware logisch geweest.

Het Vlaams Parlement erkent evenwel dat deze materie een gemeentelijke materie is. Het is dan ook de volledige autonomie van gemeenten om ter zake al dan niet een regeling uit te werken.

Ten gronde:

1. De problematiek van wildschade neemt toe.

Er stellen zich in toenemende mate problemen inzake wildschade in verschillende teelten, met verschillende vogel- en wildsoorten, in verschillende streken en in verschillende periodes. De vaststellingen die onderzoekers van de provinciale proefcentra doen op proefvelden, en de concrete signalen die zij van boeren en tuinders krijgen, bevestigen dit heel duidelijk.

De omvang van het probleem wordt evenwel niet altijd onderkend. Er zijn momenteel geen kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn.

Bovendien worden er nagenoeg geen inspanningen gedaan om het probleem bij de bron aan te pakken en aldus een duurzame en efficiënte oplossing uit te werken. Diverse wetgevingen (jachtwetgeving, decreet natuurbehoud) belemmeren dergelijke noodzakelijke aanpak.

2. Er zijn onvoldoende alternatieven:

Uit het verslag van de bespreking in de bevoegde commissie van het Vlaams parlement: "Er werden en worden volgens de minister nog steeds veldproeven gedaan door verschillende onderzoekscentra in Vlaanderen om te zoeken naar alternatieve

vogelafweersystemen in zowel fruit-, groenten- en graanteelt, waarbij er geen of minder geluidslast optreedt en de vogels wel degelijk verjaagd worden. Het is nog voorbarig om hieruit definitieve conclusies te trekken.

Voorgestelde alternatieven blijken echter niet altijd even efficiënt te zijn op vlak van werking en/of afschrikkingseffect. Andere blijken technisch en/of arbeidstechnisch niet haalbaar, geven snel aanleiding tot gewenning, en/of veroorzaken visuele vervuiling. Onderzoekers bevestigen dat het voorbarig is nu al definitieve conclusies te trekken.

3. De schaderegeling is onwerkbaar.

Alleen schade van niet bejaagbare soorten komt in aanmerking voor eventuele schade via het MINA-fonds. De bewijslast leveren dat de schade veroorzaakt wordt door niet bejaagbare soorten, (en dus niet door bejaagbare) is in de praktijk haast ondoenbaar. Heel vaak komen beide soorten immers te gelijktijd voor. Bovendien is het een lijdensweg om de procedure voor schadevergoeding te doorworstelen.

Indien men maatschappelijk het veroorzaken van schade door in dit geval wild in brede zin, aanneemt, moet men ook zijn verantwoordelijkheid nemen en de plicht tot het vergoeden van die schade aannemen.

4. Hinder aan de leef- en woonomgeving moet vermeden worden.

Het maximaal stimuleren (gemeentelijke toelagen?) om alternatieven te gebruiken om wild te verjagen is dus absoluut aangewezen. Op elk gemeente zou ten behoeve van land- en tuinbouwers een infobundel met mogelijkheden in dat verband (technisch en financieel) aanwezig moeten zijn. Anderzijds zou een reglement opgemaakt kunnen worden met volgende zaken:

1. het plaatsen van een vogelschrikkanon moet vooraf gemeld worden aan de gemeente. Bij die gelegenheid krijgt de aanvrager in elk geval de bundel met documentatie over alternatieven.
2. er moeten bij het plaatsen bepaalde regels gerespecteerd worden. (100 m van woningen, de loop van het kanon moet weg van de woningen geplaatst worden)
3. kanonnen mogen niet in werking zijn tussen zonsondergang en zonsopgang
4. een maximaal aantal knallen per uur
5. ....

Concreet: mogelijk actieplan m.b.t. de problematiek:

1. gemeenten dringen bij de overheid aan op een efficiënte aanpak aan de bron = schade voorkomen
2. gemeenten zouden kunnen aandringen op een werkbare formule en procedure voor schadevergoeding uit het MINA-fonds (forfaitaire waarde per teelt en per ha vastleggen, schattingscommissie het % schade laten vastleggen)
3. provincie maakt informatiebundel voor de gemeenten ten behoeve van boeren en tuinders (bevat alle gangbare informatie over alternatieven, subsidiemogelijkheden).
4. gemeenten zouden een reglement kunnen maken met bovenstaande randvoorwaarden.
5. gemeenten informeren en sensibiliseren hun landbouwers en het brede publiek.

Dienst Land- en Tuinbouw